

1.1.1.Nikâh

Nikâh, şer'an aralarında evlenme engeli bulunmayan bir erkekle bir kadının hayatlarını sürekli birleştirmelerini sağlayan akdi ve bu yolla eşler arasında meydana gelen evlilik ilişkisini ifade eden bir kavramdır.

Bütün ilahî dinlerde kadın-erkek beraberliğini meşru kılan tek yol nikâh olduğundan onsuz birliktelikler zina kabul edilmiş ve cezası da oldukça ağır tutulmuştur.

Yine bütün semavi dinlerde insanda en güçlü ve en inatçı dürtünün şehvet olduğu dikkate alınarak kadın-erkek ilişkilerinde belli bir mesafenin korunması yönündeki hükümlere ağırlık verilmiştir. Evlilik ile bu dürtü kontrol altına alınarak sağlam bir zemine oturtulmuştur.

Peygamberimiz "Nikâh benim sünnetimdir..." buyurmuştur.

1 Bakara suresi, 232. ayet.

İslam'ın iki ana kaynağında Müslümanlar evlenmeye teşvik edilmişlerdir. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulur:

وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصَّالِح۪ينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاِمَائِكُمْ اِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِه۪ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَل۪يمٌ

Sizden bekar olanları, kölelerinizden ve cariyelerinizden durumu uygun olanları evlendirin. Eğer bunlar yoksul iseler, Allah onları lütfuyla zenginleştirir. Allah lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.[2]

Hz. Peygamber (s.a.v.) de şöyle buyurmuştur:

اَلنِّكَاحُ سُنَّتِى فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِى فَلَيْسَ مِنِّى

"Nikâh benim sünnetimdir. Kim benim sünnetimden yüz çevirirse benden değildir";[3]

"Ey Gençler! Sizden kimin evlenmeye gücü yetiyorsa evlensin."[4]

Nikâhın Rükün ve Şartları

Evlenmenin gerçekleşmesi için nikâh şarttır. Nikâhın gerçekleşmesi için de aşağıdaki rükün ve şartların gerçekleşmesi gerekir:

- Tarafların, evlenme ehliyetini haiz olmaları; evlenmelerine bir engel bulunmaması;
- Nikâh sırasında şahitlerin bulunması, nikâh akdinin aynı mecliste olması;
- Karşılıklı beyanlarının (icap-kabul) evlendiklerini kesin olarak gösterecek şekilde ifadeye yansıması;
- **Velâyet**: Evlenmede velinin söz sahibi olmasıdır. Kızın velisi babası, dedesi, abisi vs. olabilir. Evlilik her ne kadar bir erkek ve kadın arasında olsa da kız ve erkeğin ailesini etkilediğinden İslam hukukçuları özellikle kızın ailesinin nikâha müdahil olabileceğini söylemişlerdir. Bu şart Malikîler, Şâfiîler ve Hanbelîlere göredir. Ebû Hanîfe'ye göre kızın evleneceği erkek kıza denk değilse (küfüvvet yoksa) kızın velisi evliliği feshettirebilir. Ancak aileyi rencide edecek bir durum bulunmadığında tam ehliyetli kızın evliliğinde kız veliden daha çok söz sahibidir.

2 Nûr Suresi (32)
3 Buhârî, "Nikâh", 1; Müslim, "Nikâh", 5.
4 Buhârî, "Savm", 10, "Nikâh", 2, 3; Müslim, "Nikâh", 1, 3.

Muharremât (Evlenme Engelleri)

Evlenme engelleri *sürekli* ve *geçici* olmak üzere iki grupta ele alınır.

Sürekli Evlenme Engelleri

- Kan hısımlığı,
- Evlenmeden doğan hısımlık,
- Emzirmeden doğan süt hısımlığı (radâ).

LİSTELEYELİM

Nikâh ile ilgili şartları aşağıda boş bırakılan yerlere yazınız.

1. Tarafların evlenme ehliyetini haiz olmaları.
2. ……………………………………………………………………
3. ……………………………………………………………………
4. ……………………………………………………………………

Süt akrabalığı: İslam Dini'ne göre bir kimse ile sütü emziren anne ve ailesi arasında süt akrabalığı oluşur. Süt emmenin evlenme engeli olabilmesi için Malikîler, Şâfi'îler ve Hanbelîlere göre, hısımlık doğuran sütün ilk iki yaş içinde emilmesi gerekir. Ebû Hanîfe'ye göre ise emme süresi 30 aydır. Hanefîlere göre bir sefer, Şâfiîlere göre en az beş kere emen çocukla süt annesi ve ailesi arasında evlenme engeli ortaya çıkar.

1970'li yıllarda ortaya çıkan farklı annelerden alınan sütlerin karıştırılıp korunduğu **süt bankalarında** toplanan sütlerden içen çocukla süt veren kadınlar arasında süt hısımlığının oluşup oluşmadığı İslam âlimleri arasında tartışılmıştır. Fıkıh Akademisi'nin 22-28 Aralık 1985 tarihinde Cidde'de düzenlenen toplantısında süt bankasına süt veren annelerin belirlenmesindeki güçlük sebebiyle süt hısımlarının bilinmesinin mümkün olmayacağı, bilinmeden haram olan evlenmelere yol açabileceği, bu sebeple süt bankasından süt almanın haram olduğu sonucuna varılmıştır.

Geçici Evlenme Engelleri

- Müslüman erkek müşrik kadınla, Müslüman kadın da Müslüman olmayanlarla evlenemez.
- Evli ve iddet bekleyen kadınla evlenilemez.
- Koca üç talakla boşadığı kadınla evlenemez.
- Bir kadın bir erkekten fazla kişiyle, aynı anda evlenemez.
- Bir adam aynı anda kadının teyze, hala ve kız kardeşi ile evli olamaz.

